

VAN STOLKPARK KOERIER

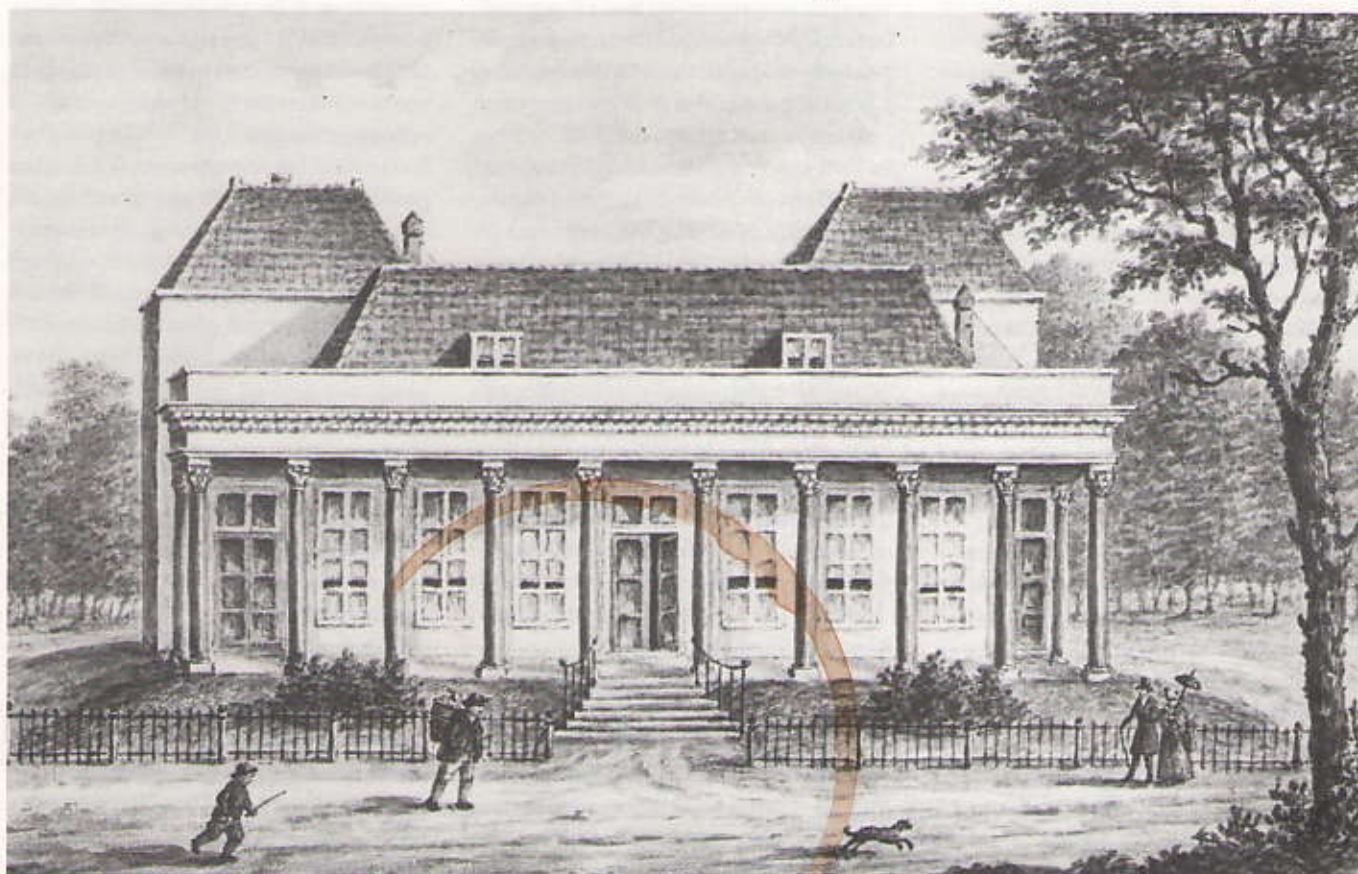
Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes

Uitgave van de Wijkvereniging "Van Stolkpark"

14e jaargang

Nr. 58 - december 1992

Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie, en met bronvermelding

Klein Zorgvliet aan de Scheveningsweg in 1842 (Coll. Prenten Gemeente-archief 's-Gravenhage)

Klein Zorgvliet

In de vorige Koerier werd verteld over de bouw van het paviljoen Buitenlust in 1828 en wat er in de tien jaren daarna voorviel tot aan de verkoop door de toenmalige eigenaar, Adam Schmidt, aan de Prins van Oranje in 1838. Buitenlust -

de voortzetting ervan was het in 1945 gebroken Hotel de la Promenade - was gelegen op het terrein van het voormalige Esso-station aan de Van Stolkweg op de hoek van de Teldersweg, waar nu voorbereidingen worden getroffen voor de aanleg van een nieuw benzinestation.

Aankopen door de prins van Oranje, later Koning Willem II

Buitenlust was niet het enige buitenverblijf dat de kroonprins aankocht. Al eerder had hij twee grote boerenhofsteden met daarbijbehorende uitgestrekte gron-

den in eigendom verkregen, Hanenburg in 1833 en Houtrust in 1834. Kort voor de aankoop van Buitenlust, op 30 december 1837, kocht de prins voor f 52.000 het aan de zuidzijde van de Scheveningseweg gelegen landgoed Zorgvliet, dat in de zeventiende eeuw door Jacob Cats was aangelegd. Na Buitenlust volgde in maart 1838 de aankoop van de hofstede Valckenbosch, in 1839 Buitenrust, in 1848 Kranenburg ten zuiden van de Scheveningseweg¹. In 1847 kocht de koning het terrein van de door brand verwoeste lijnbaan van Hermanus Willem, die aan de zuidzijde van de Scheveningseweg en ten westen van het Frankenslag.

Ten noorden van de Scheveningseweg kocht de prins in 1840 een groot deel van de hofstede Schuddegeest. Daar werd in 1842 - voor rekening van de koning - de Alexanderkazerne gebouwd².

Buitenlust verwisselde op 10 februari 1838 voor f 11.000 van eigenaar. Kort tevoren, op 5 februari publiceerde de Haagsche Nieuwsbode het volgende bericht: "Z.K.H. de Prins van Oranje heeft zijn bezittingen aan de Scheveningseweg aanzienlijk uitgebreid door de aankoop van eenige buitenplaatsen en duingronden. Zo spreekt men ervan dat Z.K.H. aldaar voor zijne zonen een jacht-huis zal doen inrichten."³

Klein Zorgvliet

De erfprins pakte het achterstallig onderhoud van Zorgvliet en Buitenlust grondig aan: metselaar/loodgieter P. Schroot, timmerman J.P. van Ellinkhuizen en de rijtuig- en huisschilder J. de Visscher waren maandenlang bezig. Al op 18 januari 1838 brak Schroot de luifel van Buitenlust aan de kant van de Scheveningseweg af. De houten kolonnades bleven, maar droegen nu een galerij met een brede en platte afdekking. Het buffet in de 'zaal' werd afgebroken en vervangen door een dubbele openslaande deur. In de voormalige gelagkamer werden 'beschotten met kamerkozijnen en deuren' geplaatst zodat er een gang met aan weerszijden een grote kamer en kabinetjes ontstond. Aan de straatzijde van de gang werd een tweede stel openslaande deuren aangebracht met aan de kant van de kamers drie hoge ramen met roeden. Aan de uiterste rechter zijde werd nog een derde stel openslaande deuren aangebracht. Op een

prent uit 1842 is te zien dat voor de middelste deuren een uitwaaiende trap met zes treden geplaatst was. Voor een nieuw te bouwen vestibule werden de "ijkebladeren uit het plafon genomen en gladgewerkt". Op 3 maart 1838 was het de beurt van Van Ellinkhuizen om de kamer van Prins Hendrik, de derde zoon van de erfprins - van behangsellaken te voorzien. Diezelfde maand toog De Visscher aan het werk. De (aan de achterzijde gelegen) bovenkamers werden lichtgroen en grijs geschilderd, de benedenkamers grijs, de 'doorgangkamer' en de zolder geel. De kozijnen werden grijs geschilderd. Langs de weg stond een spijltjeshek.

Op 14 april 1838 werd door Van Ellinkhuizen een naambord geleverd met de naam 'Klein Zorgvliet'. Zorgvliet wordt in die tijd dan ook consequent aangeduid met 'Groot Zorgvliet.'

Voor het aanpassen van Klein Zorgvliet betaalde de prins aan metselaar Schroot f 316, timmerman Van Ellinkhuizen f 1043,90 en schilder De Visscher f 469,55, dus in totaal f 1829,45.

In 1841 werd er gerepareerd en werd de buitenkant van Klein Zorgvliet opnieuw geschilderd; de kosten waren ditmaal f 835,30; daarbij werden ook gebroken ramen hersteld⁴.

Voor onderhoudswerkzaamheden (waaronder het herstel van het hekwerk dat omver- en stukgereden was door de paarden van Z.M. de Graaf van Nassau⁵, aan Klein Zorgvliet wordt door de thesaurier van de koning op 1 oktober 1842 aan de timmerman Ellinkhuijsen f 111.02 1/2 en aan metselaar Schroot over 1841 f 66,74 betaald⁶.

Bewoners van Klein Zorgvliet

Over bewoning van Klein Zorgvliet is echter weinig bekend.

John de Beerski⁷ met zijn gezin waren de eerste bewoners van Klein Zorgvliet.

John de Beerski komt - mogelijk al in 1839 naar Den Haag. De Beerski wendt zich schriftelijk tot de Prins van Oranje. In het Engels, in die dagen ongebruikelijk. Hij schrijft dat hij de Prins tweemaal in de kerk gezien heeft, en verzoekt om een audiëntie. De Beerski woont op dat moment op het adres Korte Houtstraat 38⁸. Een tweede brief, ditmaal gericht aan "your most gracious Majesty" wordt geschreven vanuit Klein Zorgvliet. Ook in deze brief verzoekt De Beerski om een audiëntie, ditmaal om een 'little work

box' die hij in zijn vrije tijd gemaakt heeft, aan te bieden, dat naar zijn idee een plaats verdient in de 'valuable collection of curiosities' van Zijne Majesteit⁹. Van De Beerski's hand bevinden zich in de miniatuurverzameling van het Koninklijk huis twee miniaturen, een van de oudste zoon van de later koning Willem III en een tweede van een onbekend, mogelijk doodgeboren kind. Van de kinderen van De Beerski en zijn echtgenote Caroline Maas werd er één in Den Haag, en mogelijk op Klein Zorgvliet, geboren, namelijk Cordelia Helena Sophia Fredrika Mathilda, op 18 december 1840.

Even plotseling als De Beerski in Den Haag opduikt, verdwijnt hij weer. Aanleiding (in 1842?) voor Maria Samson, weduwe van Johan Schwartzenberg, om zich tot de koning te wenden¹⁰. Zij was belast met het 'toezigt over de kinderen', maar door de familie De Beerski - die naar het buitenland zijn vertrokken - een half jaar tevoren aan haar lot overgelaten. Sindsdien heeft zij het buitenverblijf schoongehouden. Zij zou daar graag blijven wonen. De koning is zo vriendelijk geweest haar al eerder een 'gratificatie' van f 25 te geven. Nu vraagt zij om een kleine, maandelijkse toelage; zij verkeert in 'zeer hulpbehoevende omstandigheden'¹¹. En zo jong is zij ook niet meer¹². Of zij inderdaad een toelage heeft gekregen is niet bekend. In 1844 woont zij echter nog steeds op Klein Zorgvliet.

Wat er verder van De Beerski geworden is? Op een in 1990/1991 in Luxemburg gehouden tentoonstelling van schilderijen uit de groothertogelijke verzamelingen werden twee doeken getoond, respectievelijk van palcizen te Biebrich en Wiesbaden, en toegeschreven aan J. Dibeerski, vervaardigd rond 1843¹³. In 1845 meldt zich een kandidaat-huurder voor Klein Zorgvliet: ritmeester Laurent Adrien Edouard Maas¹⁴. Er moet echter veel aan Klein Zorgvliet gerepareerd worden. P. Mouton en F.C. Mouton maakten een offerte voor reparaties en onderhoud, voor f 871. Ritmeester Maas zou ook graag zien dat er een stal voor drie paarden bijgebouwd zou worden, en had voor twee jaar wonen op Klein Zorgvliet f 500 per jaar over. De zaak ging echter niet door: de offerte van de Moutons voor grondige reparatie werd te hoog geacht. De reparaties beperkten zich tot het dak en het behangen van enkele kamers¹⁵.

Kort daarna werd Klein Zorgvliet betrokken door het gezin van een lakei van de koning, Jacob Heijmans, zijn vrouw Elizabeth Meiboom en dochters Louiza en Rozette (geboren op Zorgvliet respectievelijk op 30 september 1843 en 6 juni 1845¹⁰).

Verkoop van Klein Zorgvliet

Na het overlijden van koning Willem II in 1849 duurde het nog ruim dertig jaren voordat zijn nalatenschap afgewikkeld kon worden. De koningin-moeder, Anna Paulowna, gaf de wens te kennen alle onroerende goederen tussen de Scheveningse- en de Loosduinseweg (Zorgvliet, Buitenrust, Rustenburg, Valkenbosch, Hanenburg, Houtrust, Kranenburg, Meerdervoort) voor f 329.900 (minus hypotheek ad f 151.188,19 1/2 = f 178.711,80 1/2) uit de boedel over te nemen¹¹. Klein Zorgvliet lag buiten dat gebied. Besloten werd het ten noorden van de Scheveningseweg gelegen Klein Zorgvliet te verkopen; bij taxatie door de directeur van de particuliere Domeinen in de omstreken van 's-Gravenhage, Ary van der Spuij, werd geadviseerd Klein Zorgvliet voor niet minder dan f 2800 te verkopen.

Op 21 juni 1850 werd Klein Zorgvliet met alle omliggende gronden openbaar verkocht en op 8 juli daarna gegund aan de rijknecht Andries Machiel¹² voor f 1375¹³. Vlak daarna, op 11 september 1850, verkocht Machiel het paviljoen Klein Zorgvliet voor hetzelfde bedrag aan Hendrik Lodewijk Gerth, conciërge van H.M. de Koningin Moeder¹⁴.

Over de verdere lotgevallen van Klein Zorgvliet kunt u lezen in een volgend nummer van de Van Stolkparkkoerier.

Anneke Landheer-Roelants

Noten

1. Th. Morren. *Zorgvliet, Buitenrust en Rustenburg*. Amsterdam (1902), pp. 35/36.
2. E.M.Ch.M. Janson. *De Archipelbuurt*. 1972, p. 74.
3. Dit bericht is een eigen leven gaan leiden. Hoewel het niet vaststaat dat hier ooit door de zonen van de Prins van Oranje gejaagd is, is er vrij algemeen aangenomen dat Klein Zorgvliet gebouwd is als jachthuis voor de koning. Ook de langs de Kerkhoflaan tussen Scheveningseweg en het Kanaal geplaatste palen "Jagt des Konings" zou hierop kunnen wijzen. Het jachtrecht, en mogelijk zal dat slechts voor konijnen en hazen gegolden hebben - in de Scheveningse Bosjes was tot aan zijn dood toegekend aan de in 1832 gepensioneerde veldwachter Johannes Schotman. Deze had ook het vruchtgebruik van enkele percelen in de Scheveningse Bosjes.
4. Kon. Huis Archief (verder te vermelden als KHA) A40, VIII 50. Rekening 1842.
5. Met de 'Graaf van Nassau' wordt hier bedoeld de afgetreden Koning Willem I, die sedertdien Koning Willem Frederik wordt genoemd. Zie ook Drs. R.E.

Over bouwen, breken en behouden

Sinds het verschijnen van de vorige Koerier heeft het bestuur veel tijd en aandacht besteed aan bouwplannen in en om het Van Stolkpark.

Inmiddels is het buiten gebruik gestelde Esso-benzinestation tegenover het Promenade Hotel afgebroken. De vervuilde grond is schoongemaakt, er zijn enkele bomen en struiken gekapt. Het lege terrein biedt een ruime aanblik die de bewoners niet gewend zijn. Dat zal echter ook maar van korte duur zijn, want binnen afzienbare tijd begint men aan de bouw van een nieuw benzinestation. Aan de Hogeweg vorderen de werkzaamheden bij Vijverzicht, no. 8, gestaag. Het huis is blinkend wit geschilderd. De naam 'Vijverzicht' is vervangen door 'RingwoOd'; de naam die het huis bij de bouw in 1886 ontving. Langs de erfscheiding met de stoep pronkt een sierlijk nieuw spijltjeshek. De bouw van de garage is nog niet gereed. Achter de garage zal er een overdekt zwembad gebouwd worden. Dat voldeed net aan de vrijstellingsmogelijkheden van het bestemmingsplan.

Bij Duinweg 18 zijn de omwonenden nog steeds niet gelukkig met de "doos" op de tweede verdieping aan de achterzijde. Sandhaghe heeft zich bereid verklaard na te gaan of de "doos" te laten coaten in een gedekte kleur, zodat het geheel een minder afzichtelijke uitstraling krijgt. Tevens zou Sandhaghe eens bezien of het houten hek aan de voorzijde niet vervangen zou kunnen worden door een meer passend metalen hek. Het hek zal voorlopig bedekt worden met wat klimop. Mochten deze twee punten al doornen in het oog van de omwonenden en de wijkvereniging zijn, Sandhaghe maakte het nog bonter door op een mooie herfstmorgen te beginnen aan het vrijwel volledig verhardende van de achtertuin met stenen.

Midden op het grote parkeerterrein van het CAK aan de Duinweg 20-22 staat ter verlichting een hel stralende lantaarnpaal, ten gerieve van de werknemers van het CAK. Dat genot wordt - vooral 's nachts - niet gedeeld door de burens, die klagen over gebrek aan slaap als gevolg van het felle schijnsel. Wellicht kan dit een overweging zijn voor het CAK om bij voorbeeld tussen acht uur 's avonds en acht uur 's ochtends de lamp niet te laten branden. Dan is de lamp wellicht

Bella Vista, op de hoek van Van Stolkweg en Kanaalweggetje. De tegels uit de tuin zullen worden verwijderd en de tuinmuur zal worden doorgetrokken. (Foto Anneke Landheer)

ook niet in gebruik voor de werknemers van het CAK.

Op het dak van het VCL is men al enige tijd bezig met de bouw van een nieuw ketelhuis. De oude verwarmingsketel was versleten, en de nieuwe ketel paste niet in het oude ketelhuis. Daarom werd besloten op het dak een nieuw te bouwen.

Binnenkort zal een aanvang worden gemaakt met de afbraak van het pand Kanaalweg 11a/b. Langs de Kanaalweg 11a en 11b wordt een ongeveer 2,70 m hoge muur gemetseld, gelijk aan die van nummer 16. De muur zal worden afgedekt. Aan de voorzijde komt een groot schuifhek met spijlen. Het parkeerterrein zal volledig bestaan uit grastegels. Langs de wanden komt beplanting en één boom. Er komt lage verlichting. De parkeerplaatsen bij Van Stolkweg 16 (in de voortuin) zullen verdwijnen. Het bestaande hek wordt doorgetrokken. Van gebouwen naar de bomen: achter in de tuin van Van Stolkweg 21 is een kastanje met een stamdoorsnede van circa 75 cm in ernstige mate aangetast door de honingzwam, een schimmelmierziekte die zowel de onder- als de bovengrondse delen van de boom aantast. De Sector Groen heeft inmiddels een kapvergunning verleend, op voorwaarde dat de eigenaar/gebruiker van Van Stolkweg 21 vóór 15 maart 1993 de kastanje vervangt door minimaal één boom in de achtertuin.

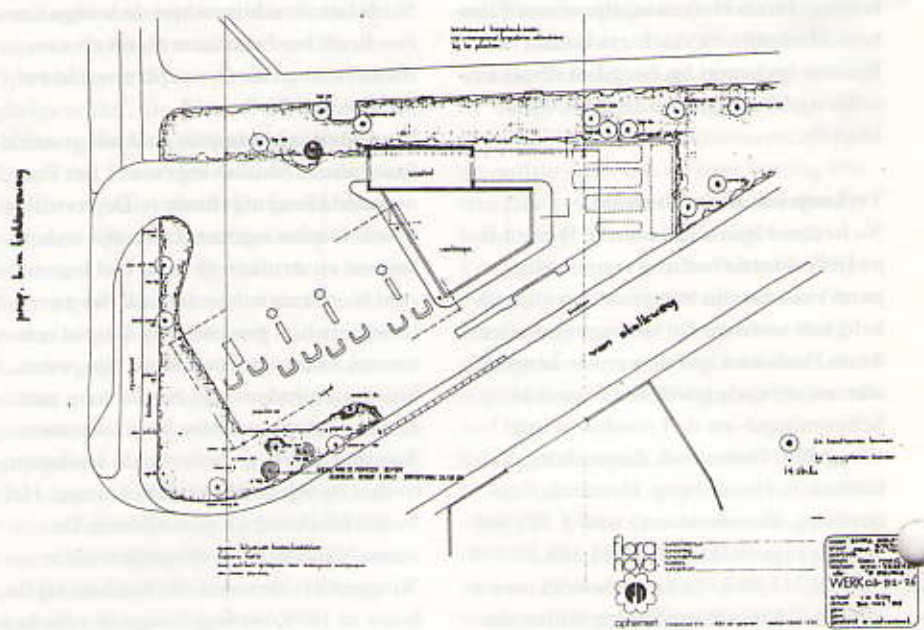
Plan voor de Scheveningse Bosjes bijna rond

De besluitvorming over het bestemmingsplan "Scheveningse Bosjes" nadert voltooiing. Begin 1993 zal de gemeenteraad het plan vaststellen en daarmee een voorbereidingsperiode van enkele jaren afsluiten. Al met al zeker geen verloren tijd, want het plan is er een stuk beter op geworden. Er zijn overigens nog enkele complicaties, getuige de binnengekomen bezwaarschriften over het ontwerp, maar die zijn oplosbaar. In januari worden de bezwaarschriften door de betrokken raadscommissies behandeld.

Tijdens de afgelopen Algemene Ledenvergadering is het commentaar van de Wijkvereniging vastgesteld. In het commentaar wordt tevens ingegaan op het ter visie gelegde bouwplan voor de uitbreiding van Madurodam, in feite een nadere uitwerking van het betrokken bestemmingsplangedeelte.

Ook al hebben wij nog enkele bezwaren, de officiële term "bezwaarschrift" is wat eenzijdig. In onze brief stellen wij met voldoening voorop, dat het ontwerp-plan cruciale verbeteringen bevat ten opzichte van de voorontwerpen van 1990 en 1991. Verbeteringen die met name de uitbreiding van Madurodam betreffen: aanzienlijke beperking van de aantasting van de bosjes en verder forse verbetering van het voorterrein vóór de miniatuurstad.

Ook op deze plaats spreken wij graag onze waardering uit voor het open en constructieve overleg dat de gemeente de laatste tijd heeft gevoerd met de bewonersorganisaties en de groenbelangenverenigingen, waarbij niet meer de sector economische zaken doorslaggevend was, maar een veelomvattende planologische belangenafweging. Zoals echter gezegd, nog niet alles is in kannen en kruiken. Een minpunt betreft de verkeersgevolgen van het nieuwe uitbreidingsplan van Madurodam voor met name Kerkhoflaan en Ver Huellweg. De gemeente heeft echter toegezegd op de Kerkhoflaan "50 km/uur"-drempels aan te leggen, als de bewoners daarmee akkoord gaan. In ons commentaar hebben wij in het bijzonder aandacht gevraagd voor de veiligheid van de kruispunten Cremerweg/Wagenaarweg en Cremerweg/Ver Huellweg/Haringkade.

Plattegrond voor beplanting bij het benzinestation aan de Van Stolkweg (ontwerp Flora Nova, Ophemert maart 1992)

Een andere wens van de wijkvereniging betreft het dijklichaam van de miniatuurstad langs de Haringkade. Volgens het bouwplan zou dit enigszins schuin toelopen. Wij geven de voorkeur aan een parallel dijklichaam, zodat een strakke open vormgeving wordt gerealiseerd.

Voorts, en dat was toch wel een verrassing, blijkt het ontwerp-bestemmingsplan te voorzien in een tribune met vrij hoge overkapping en steunconstructies. Wij vragen ons af of zo'n grote tribune met toebehoren het binnen- en buitenbeeld van de miniatuurstad niet te veel verstoort. In ieder geval vinden wij de overkapping veel te hoog. Wij menen, dat de overkapping of delen daarvan niet boven de bosjes rond de miniatuurstad mogen uitsteken. Overigens zijn de hoogtevoorschriften voor Madurodam in het bestemmingsplan onduidelijk te noemen.

Voorts moeten wij constateren, dat plan noch toelichting meer voorzien in de aanleg van een ecoduct over de Teldersweg. Door de Teldersweg worden de Bosjes helaas in tweeën gesneden, met alle consequenties vanden voor ecologische relaties, wandelmogelijkheden en fietsverbindingen. Wij dringen erop aan, dat het ecoduct alsnog op de een of andere wijze een plaats krijgt in het bestemmingsplan. Het is niet uitgesloten, dat

voor dit soort voorzieningen in Den Haag of Brussel subsidiemogelijkheden bestaan of worden gecreëerd.

Tenslotte, maar niet ten minste gaan wij in op de plannen voor de uitbreiding van de begraafplaats, waartoe artikel 19 van de planvoorschriften in een wijzigingsbevoegdheid voorziet. Tegen deze plannen hebben wij ernstig bezwaar aangetekend. Naar ons gevoelen heeft over dit onderdeel van het bestemmingsplan geen open en constructief overleg plaatsgevonden. De voorgenomen uitbreiding leidt tot verlies van een belangrijk stuk openbaar groen. Het plan voorziet voorts in de oprichting van gebouwen met een totale oppervlakte van 1200 m², en dat midden in het groen. Bovendien en vooral twijfelen wij ten eerste aan de noodzaak van de voorgenomen uitbreiding. Waartoe dient een urnentuin als hier geen crematorium mag worden gebouwd? Is op het terrein van de huidige begraafplaats of vlak daarbij geen plek voor een condoléancegebouw te vinden?

Tot zover ons commentaar op het ontwerp-bestemmingsplan "Scheveningse Bosjes" en het ontwerp-bouwplan voor het nieuwe Madurodam. Nu zijn de bewonersorganisaties en groenbelangenverenigingen niet de enige instanties die hebben gereageerd op het ontwerp-bestemmingsplan.

Ook het vervoerbedrijf HTM heeft commentaar ingebracht. De HTM blijft vasthouden aan de toekomstige aanleg van een trambaan door de Scheveningse Bosjes, langs de Teldersweg en naar het congresgebouw. Dit is een ingrijpend voorstel, ook voor Madurodam. Wat zal er overblijven van de geprojecteerde rustige allee van de miniatuurstad naar de parkeerplaats bij De Bataaf, als de sneltram daardoorheen gaat? De HTM wil voorts een eindpunt bij Madurodam om in de zomer met hoge frequentie op en neer te kunnen rijden tussen de miniatuurstad en het Centraal Station. Zullen er zoveel openbaar vervoer reizigers Madurodam aan doen?

Tot zover alle plannen en commentaren. Intussen is er al een eerste begin van uitvoering gemaakt door de sloop van het oude benzinstation aan het begin van

de Van Stolkweg. Binnenkort zal daar de bouw van het nieuwe Shell-station beginnen. Shell had als voorwaarde voor de verplaatsing naar deze plek van de oude locatie bij Madurodam gesteld, dat het nieuwe station goed zichtbaar moet zijn. Dus verdwijnt krachtens kapvergunning een aantal bomen, boompjes en struiken langs Teldersweg en Van Stolkweg. Daarvoor in de plaats worden twee nieuwe bomen en enkele nieuwe struiken geplant. Ik stel voor extra bomen te planten, bijv. volwassen bomen met kale stammen en uitstekende kruinen. De bekende Shell-kleuren zullen dan nog goed genoeg zichtbaar zijn, ook voor de nietsvermoedende, ter plaatse onbekende weggebruiker.

Volledigheidshalve: aan de kant van de Scheveningseweg worden geen bomen gekapt, er wordt zelfs een boom bijgeplant. De LPG-tank aan de overzijde van

de Teldersweg zal worden omringd door een groot aantal hoge heesters. Op de grond van het nieuwe station komt een vloestofdichte bestrating om bodemvervuiling te voorkomen; en "dampretourleidingen" moeten verhinderen dat bij het vullen van de ondergrondse tanks te veel schadelijke stoffen vervliegen.

Tenslotte: er is ook een kapvergunning verleend ten behoeve van het verplaatsen van kabels en leidingen bij Madurodam. Omgehakt worden: de rij bomen tussen het fietspad en de oprit naar de Teldersweg (richting Congresgebouw) en enkele van de bomen die staan bij het Kanaal in het stuk begrensd door Haringkade, Wittebrug en trambrug. Na realisatie van alle plannen zal tenminste het zelfde aantal bomen worden herplant.

Jan van Rijkevorsel

Ouderen in beweging

Onze actieve stadsdeelchef stadsbeheer, mevrouw Coemaet, nam enkele maanden geleden het initiatief tot het "wijk-leefbaarheidsproject ouderen en mobiliteit". Hierbij gaat het niet om louter mooie woorden, maar om enkele concrete maatregelen die het voor ouderen gemakkelijker maken zich in Scheveningen te verplaatsen, zoals het aanleggen van rustpunten, verlaagde stoepen en het tegengaan van illegaal parkeren bij straathoeken en oversteekplaatsen.

Kortom, een goede aanleiding om langs te gaan bij de nieuwe directeur van het verzorgingstehuis Duinrust (Duinweg 35), de heer P. Vos. Hij legde uit dat "mobiliteit" inderdaad een probleem is: de leeftijd van de honderd inwoners van het huis wordt steeds hoger (nu gemiddeld 87 jaar), omdat de mensen tegenwoordig liever zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Daardoor is bij voorbeeld het aantal rolstoelgangers toegenomen. De grootste wens in het huis is openbaar vervoer voor de deur. De HTM heeft verzoeken daartoe afgewezen, omdat een bus een te hoge investering vormt. Gelukkig zijn er nog de wijkbus, groepstaxi's en de "Burenhulp". De hulp van wijkbewoners bij bijvoorbeeld het wegbrengen naar de

dokter of winkels wordt zeer gewaardeerd, en vrijwilligers worden aangemoedigd zich bij Burenhulp aan te melden (mevrouw Braat, telefoon 3545204, of mevrouw Jöbsis, telefoon 3524065).

Voor ouderen die zich buiten willen verplaatsen, bij voorbeeld naar bus of tram voor een ritje naar de stad of de zee, is het essentieel dat de stoep goed begaanbaar is: geen obstakels, gevallen bladen, laaghangende takken of losse tegels, en om de 50 meter een bankje om even uit te rusten. Een val kan fataal zijn, oudere botten helen langzaam.

Bij een rondrit door de wijk kan men zien dat op enkele punten verlaagde stoepen ontbreken, met name bij het kruispunt Hogeweg/Van Stolkweg. Daar waar er wel verlaagde stoepen zijn, staan door de week veel geparkeerde auto's die de stoepen blokkeren! Dit is eveneens niet erg prettig voor de gehandicapte kinderen uit Sandhage.

De nieuwe drempels zijn natuurlijk een grote stap vooruit, daardoor is het veel gemakkelijker geworden om Duinweg en Hogeweg over te steken.

Kunnen wijkbewoners wat doen om het de ouderen in Duinrust wat gemakkelijker te maken, omgekeerd biedt Duinrust ook faciliteiten aan de wijkbewoners: tijdelijke opname, dagverzorging, warme maaltijden, kapper en pedicure, en onder leiding van een fysiotherapeute "meer bewegen voor ouderen". Wie hier

meer informatie over wil kan bellen naar Duinrust (telefoon 3502100).

Tot slot is er voor alle bewoners van Scheveningen nog de wijkbus die vervoer biedt binnen het stadsdeel (telefoon 3501014).

Caroline de Jong-Boon

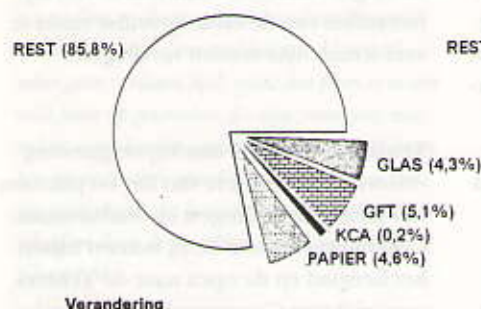

Vogels in en om Den Haag

Voor de vijfde keer verscheen een rapport van de Vereniging voor Vogelbescherming, dit keer over 1991. Er is gebleken dat het aantal soorten vogels van jaar tot jaar wel wisselt, maar dat er globaal ieder jaar ruim 10.000 paren broeden. Het boek bevat verslagen over de vogels in Meijendel, Berkheide, De Horsten, de polders rond Den Haag, Vlietland, Zoetermeer en de duinen bij Monster. Het rapport, 60 bladzijden dik, is te bestellen door overmaking van f 9,- inclusief portokosten, op giro 35 86 185 van de Penningmeester van de Haagse Vogelbescherming te Den Haag, met vermeld van "Inventarisatie-rapport 1991".

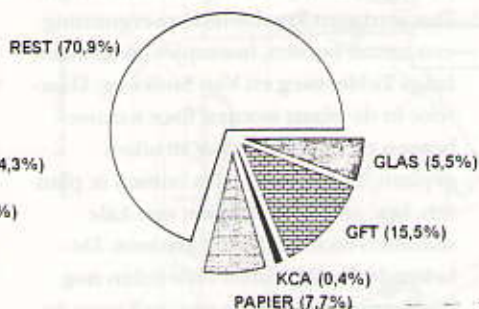
Startperikelen rond het ophalen van afval

RESULTATEN 1 ste HALFJAAR 1992

Verandering

STREEFCIJFERS 1994

Resultaten van het gescheiden ophalen van huisvuil over 1992 en de streefcijfers voor 1994
(Nieuwsbrief Sector Milieu)

Het valt niet mee vastgeroeste gewoontes te veranderen. Heb ik zelf al enkele malen mijn echtgenoot op de valreep kunnen tegenhouden de vuilniszakken op de verkeerde dag buiten te zetten, anderen hebben de kleine letters op de asgriuwe huisvuilkalender kennelijk helemaal niet gelezen dus herhalen we het maar eens:

- op **maandag** (Kanaalweg) of **dinsdag** (rest Van Stolkpark) alleen de groene bakken voor groente-, fruit- en tuinafval (GFT);
- op **donderdag** (Kanaalweg) of **vrijdag** (rest Van Stolkpark) alleen de plastic huisvuilzakken (restafval).

Papier of **GFT** in plastic zakken wordt niet geaccepteerd. **Papier** kan in kartonnen dozen, papieren zakken of gebundeld worden aangeboden. De ophaaldagen voor papier staan vermeld op de huisvuilkalender.

GFT (groente-, fruit- en tuinafval) moet worden aangeboden in de daarvoor bestemde groene emmer. Om vervuiling van de emmer tegen te gaan kan men onderin één krant leggen, of een plastic zak vastplakken aan de bak; de eerste mag wel, maar de laatste niet in het compost terecht komen. Heeft men veel tuinafval, dan kan men toch beter een extra minicontainer bestellen bij de sector milieu, tel. 3216464.

Stort u tuinafval vooral niet in het bos!

De gemeente heeft besloten hier tegen op te gaan treden. Dus u bent gewaarschuwd. Verantwoordelijke ambtenaren ergeren zich aan de composthoop bij de Belvédèreweg. Het geeft volgens hen aanleiding tot het deponeren van alledaags ander afval. Bovendien is er een redelijk alternatief in de vorm van de groene bakken of een eigen VAM-compostvat. Grote takken kunnen als grofpuil worden meegenomen.

Niet alleen de wijkbewoners moeten wennen aan het nieuwe systeem, ook de Dienst Stadsbeheer: de Professor Gerbrandyweg is overgeslagen door de **chemokar**! Voor de volgende keer is beterschap beloofd. De kar komt in de loop van de ochtend langs, en roept de bewoners op met behulp van luidsprekers "Een beter milieu begint bij u thuis .." Dan kan eenieder zijn of haar chemisch afval in de chemobox afleveren. Overigens worden ook lege harde plastic flessen (schoonmaakmiddelen, shampoo enz.) ingezameld.

De chemokar stopt op de volgende plaatsen in de wijk (voor de datum raadplegen de huisvuilkalender):

- Belvédèreweg 5 en 15
- Prof. Gerbrandyweg 11 en 121
- Duinweg 35
- Hogeweg 10
- Parkweg 1, 10, 22 en 19
- Van Stolkweg 34, 20 en 10
- Kanaalweg 1c, 22, 35 en 93.

Caroline de Jong-Boon

Van de Belvédère af gezien

Drempels

Het is zover: de drempels op Hogeweg, Duinweg, Professor Gerbrandyweg en Belvédèreweg zijn alle aangelegd! Ze passen uitstekend in de wijk. Zo goed zelfs, dat menig wijkbewoner en bezoeker ze in eerste instantie niet zag. Gelukkig zijn er nu strepen aangebracht, en weet eenieder inmiddels wel waar zij liggen. De drempels voldoen uitstekend. Het is voor ouderen, scholieren en gehandicapten en stuk gemakkelijker geworden veilig over te steken.

Helaas wil de gemeente - in tegenstelling tot wat eerder was beloofd - de drempels op de Van Stolkweg en de Parkweg pas over een jaar aanleggen. Dan is er immers een zomer over heen gegaan, en is men er zeker van dat er geen spoorvor-

ming optreedt in het asfalt. De drempels zijn van een alleen in Oslo getest model. In Nederland is dit het eerste experiment. Anders waren ze trouwens helemaal niet aangelegd. De beperking van het aanleggen van asfaltdrempels tot Duin- en Hogeweg stuit echter wel op bezwaren van bewoners van Park- en Van Stolkweg: daar rijdt nu veel sluipverkeer, en het lijkt wel of de automobilisten - vanwege de ergernis? - extra hard rijden over de drempelloze wegen. En dat terwijl daar nu net scholen liggen. Bovendien zijn de borden (nog) niet juist geplaatst. We hebben daags na de ledenvergadering van 2 november een afspraak gemaakt en dit probleem voorgelegd aan de betrokken ambtenaar. En nu maar hopen dat er iets mee gebeurt!

Riolering

Gelukkig verlopen de werkzaamheden onder de Kanaalweg zeer voorspoedig. Men heeft de vernieuwing reeds 11 december kunnen afsluiten, ruim voor het in eerste instantie genoemde februari volgend jaar! Onze complimenten aan mevrouw Zuidland en haar nijvere team, die dit werk zo snel volbracht hebben.

Romeinse sporen?

Tijdens de werkzaamheden bij het vernieuwen van de riolering op de Kanaalweg zijn door opmerkelijke medewerkers van de NBM een aantal scherven en een verkleuring in de vorm van een boom gevonden. De afdeling Archeologie is op deze vondsten opmerkzaam gemaakt. Op enkele plaatsen in de omgeving zijn al sporen van Romeinse nederzettingen gevonden, aan de Johan van Oldenbar-

Beknopt verslag

van de Algemene Ledenvergadering van de Wijkvereniging "Van Stolkpark" gehouden op 2 november 1992 in het VCL.

Aanwezig: ongeveer 25 bewoners en belangstellenden. Het bestuurslid, de heer R. de Jong was verhinderd.

1, 2 en 3. Opening, mededelingen van de voorzitter, vaststelling van de agenda en het verslag van Algemene Ledenvergadering van 30 maart 1992

De voorzitter heet de aanwezigen welkom. Onze wijkagent, de heer C. Lookman wordt opgevolgd door de heer M. de Zeeuw. De heer Lookman krijgt een warm applaus, en een das als dank voor zijn bijzonder mooie invulling van deze functie.

Alle leden worden aangemoedigd op 1 december te gaan naar het stadsdeelgesprek over de wijze waarop het Gemeentebestuur met ons omspringt, naar aanleiding van de nota "Alle Stemmen Gelden". Het voortbestaan van de ondersteuning van de wijkverenigingen wordt bedreigd.

De agenda wordt gewijzigd, en het verslag ongewijzigd vastgesteld.

4. Bestemmingsplan Scheveningse Bosjes

Het ontwerp bestemmingsplan ligt tot en met 9 november ter inzage. De vergadering gaat akkoord met het ter vergadering uitgedeelde commentaar van de

neveltlaan, langs de Scheveningseweg en onlangs op het terrein van de Zorgvlietkerk aan de Johan Willem Frisolaan.

Ver Huellbank

De ter nagedachtenis van de 'stille wethouder van het groen', Jhr. H.C.A. Ver Huell - op wiens initiatief de Waterpartij werd aangelegd en de Scheveningse Bosjes werden beplant - in 1881 is neergezet werd in denacht van 8 op 9 november ernstig toetakeld. De twee marmeren vazen aan weerszijden van de bank werden losgewrikt en met bijbehorend voetstuk kapotgegooid op de marmeren treden. Het schadebedrag is nog niet bekend, maar volgens de afdeling Monumentenzorg zal de bank zeker worden gerestaureerd.

wijkvereniging op dit plan. Hieraan zullen nog opmerkingen over het bouwplan Madurodam worden toegevoegd.

De Gemeente is voornemens 50 km/uur drempels op de Kerkhoflaan aan te leggen.

Bij het benzinestation tegenover het Promenade Hotel is een kapvergunning aangevraagd, en eveneens bij Madurodam voor het verleggen van leidingen.

Op een vraag of het verlies aan bomen bij het benzinestation wordt opgeteld bij het totaal veroorzaakt door het bouwplan Madurodam, wordt geantwoord dat er nu minder bomen verdwijnen dan aanvankelijk gepland toen het pompstation gedacht was in het bos langs de Dr. Aletta Jacobsweg.

5. Vragen en opmerkingen van bewoners van de wijk

De wijk staat vol vuil. **Vuilniszakken mogen alleen op donderdag worden neergezet voor de Kanaalweg, en op vrijdag voor alle andere wegen van het Van Stolkpark.** De groene containers voor groente, tuin en fruit afval moeten respectievelijk op maandag en dinsdag worden buitengezet. Dit staat in heel kleine lettertjes onder aan de vuilkalender. Gevraagd wordt of niet een brief kan worden gegeven aan bewoners die dit kennelijk niet hebben gelezen. De wijkagent zal ook druk uitoefenen. Een andere mogelijkheid is rode stickers op verkeerd geplaatste zakken te plakken. Papier moet met touw gebundeld, in kartonnen dozen of papieren zakken worden aangeleverd. Indien de groene (GFT-)bak te klein is, kan men een extra minicontainer aanvragen voor het groente-, fruit- en tuinafval. Voor grote takken moet men het grofvuil bellen.

Door bejaarden is verzocht of er op het Kanaalweggetje een bredere stoep kan komen, omdat zij anders worden overreden door fietsende jeugd of auto's. De wijkvereniging zal dit doorgeven. De plaatsing van de borden "einde 30 km gebied" is ongelukkig bij de Kanaalweg, de Van Stolkweg en het Promenade Hotel. Meerdere bewoners protesteren ertegen, dat de drempels niet in alle straten zijn aangelegd zoals was beloofd. Hierdoor is er veel sluipverkeer op de Van Stolkweg en de Parkweg. Bovendien wordt het éénrichtingsverkeer op de Van Stolkweg veelvuldig genegeerd. De voorzitter heeft de Algemene Directeur van

Stadsbeheer reeds hierover aangesproken, maar omdat het een experiment betreft wil men de drempels op de Van Stolkweg en Parkweg pas een jaar later aanleggen. Gevraagd wordt of er niet althans een drempel aan het begin van deze straten kan worden neergezet.

Bij het kruispunt Duinweg/Kanaalweg is het stopbord nog niet herplaatst. Bovendien zou er een bord moeten komen om aan te geven dat men daar alleen recht door en linksaf mag. Het is niet duidelijk waar de afscheiding is tussen voetgangers (stoep) en auto's (rijbaan). Op de vierde hoek van dit kruispunt moeten nog paaltjes worden geplaatst. Deze punten zullen met de Dienst Stadsbeheer worden doorgenomen.

Sinds het wachtverbod aan de Scheveningseweg is ingesteld wordt er zeer veel geparkeerd aan de Van Stolkweg. Tot dit wachtverbod had de Gemeente al enige jaren geleden besloten, omdat de nieuwe bomen langs de Scheveningseweg anders dood gaan, en omdat de kantoorgangers aanrijdingen veroorzaakten met fietsers en auto's, die ze niet goed konden zien aankomen. Een mogelijke oplossing voor de parkeerproblemen is het invoeren van "belanghebbendenparkeren" in onze wijk. Zo men wil kan dit worden aangevraagd; in andere wijken stuitte het echter op grote weerstand, omdat bewoners niet graag tien gulden per maand betalen.

5. De begroting 1993 wordt vastgesteld.

6. Bestuurssamenstelling

De heren De Jong en Van Rijckevorsel worden voor drie jaar herbenoemd.

7. Rondvraag

Er zijn geen vragen en het huishoudelijke gedeelte van de vergadering wordt afgesloten.

De heren Valentijn en 't Hart gaven een zeer interessante uiteenzetting over het "Van Stolkpark als beschermd gemeentelijk stadsgezicht", geïllustreerd met een fraaie videofilm over bijzondere wijken en monumenten in deze stad. Met het monumenteninventarisatieproject (MIP) is kennis vergaard over wat waardevol is van de architectuur van na 1850, hetgeen is vastgelegd in een fraai boek. De procedure voor het benoemen van een beschermd stadsgezicht zal waarschijnlijk maximaal drie jaar duren. Hierbij gaat het niet alleen om de losse gebouwen,

maar ook om de samenhang tussen panden, en de openbare ruimte. Dit betekent niet dat de hele wijk gefixeerd wordt zoals deze nu is; bij sloopaanvragen zal wel scherpe toetsing door de Welstandscommissie plaats vinden, en bij eventuele vervanging wordt er op toegezien dat het nieuwe past in het geheel. Het bestemmingsplan is onderzocht. Het hoeft niet gewijzigd te worden omdat het al conserverend van aard is. Vragen uit de zaal worden beantwoord: Beeldbepalende objecten worden zo genoemd vanwege hun positie, gaafheid, bekendheid van de architect en typologische waarde, maar hebben geen juridische status zoals monumenten, waarbij men bijvoorbeeld vergunningen moet aanvragen voor wijzigingen, subsidies kan krijgen voor onderhoud enz. Bij een gave gevelwand zoals op de Kanaalweg moet men niet één pand veranderen. De bescherming begint wanneer het stadsgezicht is ingeschreven op de lijst. Het MIP-project heeft geen officiële status, maar speelt niettemin een rol vanwe-

ge het verhoogde kennisniveau dat een betere afweging mogelijk maakt. Op een vraag of vrijkomende gebouwen van de Franse school kunnen worden gesloopt, wordt geantwoord dat het voorkomt dat monumenten worden gesloopt. Een bewoner vindt dat het bestemmingsplan toch niet helemaal voldoet omdat het 100% verharding van achtertuinen toelaat. Het vertrouwen in de Welstandscommissie is geschokt door de op haar instigatie gebouwde "grijze doos" bovenop Duinweg 18; is het juist dat deze commissie tevens als monumentencommissie optreedt?

In het algemeen is men wel tevreden over de advisering van de Welstandscommissie; deze werkt beter dan bij andere gemeentes die een aparte monumentencommissie hebben. In de commissie zitten leden met ervaring op het gebied van open ruimte, groen, historie enz. Gevraagd wordt of de grenzen van het gebied kunnen worden gewijzigd: het hofje aan de Kanaalweg zit er maar voor de helft in, manege Tattersall op de hoek

van de Symonszstraat en Rusthoekstraat moeten ook worden toegevoegd. Voorgesteld wordt de grens over de Rusthoekstraat te laten lopen opdat de belendende oudere gevelwand eveneens wordt meegenomen. Dit laatste vindt geen instemming, omdat men vindt dat de architectuur daar anders van aard is dan in het Van Stolkpark zelf. De Kanaalweg is wel helemaal opgenomen omdat men zich niet tot de helft wilde beperken. De voorzitter van de wijkvereniging brengt in herinnering dat het adviesbureau Zandvoort destijds zulk uitstekend werk verricht heeft aan het bestemmingsplan, zodat het thans niet veranderd hoeft te worden. Gelukkig is de houding van de Gemeente wel veranderd, destijds was men van mening dat er al zo veel was verpest aan het Van Stolkpark, dat het geen beschermd stadsgezicht kon worden.

Caroline de Jong-Boon

Tentoonstellingen

■
uitnodiging

ZONDER
ANTENNE

Zonder Antenne

In het PTT-museum, Zeestraat 82, is tot en met 17 januari 1993 een tentoonstelling te zien over de radiodistributie (ook wel draadomroep) die startte in 1924 in Koog aan de Zaan, en de ontwikkeling daarvan zoals de overname door het Rijk in 1940 en de exploitatie door de PTT tot 1975.

Voorts wordt aandacht besteed aan de komst van gemeenschappelijke antennesystemen en het proefnet van PTT in het Haagse Be Zuidenhout (1963-1980). Ook wordt een link gelegd met de huidige tijd via de ontwikkelingen zoals kabelsystemen en breedbeeldtelevisie (HDTV).

In de filmzaal van het museum draait de film "Radio in Beeld". De film bestaat uit een aantal historische filmfragmenten betreffende de radio in de periode 1932-1954.

Tot 31 december van dit jaar is het

Houten buurtbus van de St. Anthonius- of Geestbuurt in Den Haag. 18de eeuw. (Verzameling Haags Historisch Museum)

museum geopend van maandag tot en met zaterdag van 10 tot 17 uur, en op zon- en feestdagen van 13 tot 17 uur. Na 1 januari 1993 van maandag tot en met zaterdag van 10 tot 17 uur en op zon- en feestdagen van 12 tot 17 uur.

Tot zover het Binnenhof, en Haagse buurt- en begrafenissen

Twee tentoonstellingen in het Haags Historisch Museum, Korte Vijverberg 7, tot

en met 17 januari 1992.

De eerstgenoemde tentoonstelling bestaat uit door de fotograaf Marcel Terlouw tussen oktober 1990 tot mei 1992 op het binnenplein van het Binnenhof gemaakte foto's. Bijna wekelijks fotograafde Terlouw politici en buitenlandse gasten, vaste bezoekers en demonstranten. Bij de tentoonstelling is een publikatie verschenen onder de titel "Tot zover het Binnenhof" begin van de 19de eeuw.

verzorgd door SeaPress/Uitgeverij Lakerveld. Het boek is te verkrijgen voor f 22,50.

Ter gelegenheid van het numismatisch jaar - de viering van het eeuwfeest van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde is een tentoonstelling ingericht over 'Haagse buurt- en begrafenissen'. Buurtverenigingen bestonden in Den Haag van het eind van de 16de tot aan het begin van de 19de eeuw. Zij waren in het leven geroepen door bewoners van bij elkaar liggende straten. Zo'n vereniging had statuten - de zogeheten buurtbrief - en een bestuur dat regelmatig vergaderde en over de financiën waakte. Tot de taken van de buurtvereniging behoorde het handhaven van orde en rust, het verlenen van (buren)hulp, het verbeteren van de onderlinge verstandhouding door bijvoorbeeld het organiseren van gezamenlijke maaltijden, het blussen van brand en het begeleiden van begrafenissen van buurtgenoten.

Aan de buurtpenningen is vaak direct te zien tot welke buurt de penning behoort. De begrafenispennings werd na inlevering van de penning aan de dragers van

de kist - die aan de hand van een lijst bij toerbeurt werden aangewezen - draagloon uitbetaald.

Ook bij deze tentoonstelling is een boek verschenen, geschreven door C. van Remmen en uitgegeven door de Numismatische Kring Den Haag. Het Haags Historisch Museum is geopend van dinsdag tot en vrijdag van 11 tot en met 17 uur, op zaterdag en zondag van 12 tot 17 uur.

Het Afrikaanse gezicht van Corneille

In het Museon, Stadhouderslaan 41, is tot en met 31 januari een tentoonstelling ingericht over de collectie Afrikaanse kunst van de schilder Corneille, met daaraan toegevoegd een aantal van zijn schilderijen, gouaches en litho's. Eind januari verschijnt bij de uitgeverij Uniepers te Abcoude een boek over Corneille, geschreven door Ronald Kerkhoven. Het boek is te verkrijgen voor f 49,90.

Wildlife Photographer of the Year 1992

Tot en met 10 januari is deze foto-expositie in het Museon te zien. De tentoonstelling is samengesteld door het BBC Wildlife Magazine en het Natural History

Museum in Londen.

Het Museon is geopend van dinsdag tot met vrijdag van 10 tot en met 17 uur, op zaterdag, zon- en feestdagen van 12 tot 17 uur.

Bouwen aan een Bomschuit

In het Museum Scheveningen - sinds 1 november onder directie van de heer G. Groenewoud - is van 18 december tot 18 april 1993 een tentoonstelling te zien over de bouw en het gebruik van de bomschuiten, een vissersvaartuig waarmee de Scheveningse vissers in de 19de en 20de eeuw voeren. Het schip had een platte bodem waarmee het op het strand getrokken kon worden. In 1915 werd de laatste bomschuit uit de vaart genomen. Voordien was de bomschuit al op grote schaal vervangen door loggers.

Op de expositie wordt niet alleen een replica van een bomschuit getoond, maar ook een bouwtekening, schilderijen en foto's, waaronder een afbeelding van een scheepswerf.

Het Museum Scheveningen is gevestigd aan de Neptunusstraat 92.

VAN DE BOEKENPLANK

Buitenplaatsen in en om Den Haag

In de "Kleine Monumentenreeks" is onlangs bij de bekende uitgeverij Waanders door samenwerking van een aantal deskundige auteurs een nieuw deeltje verschenen "Buitenplaatsen in en om Den Haag." Het onderscheidt zich in positieve zin van de vele boeken en boekjes, die tegenwoordig aan de lopende band verschijnen om de belangstelling van de lezer voor de eigen stad en streek te bevredigen. Dit boekje geeft de beschreven buitenplaatsen niet alleen een plaats in de historische ontwikkeling van Den Haag en omgeving. Het geeft ook inzicht in de bouw van buitenplaat-

sen als statussymbool, in het leven op die buitenplaatsen en in de achtergronden, die tot de bouw ervan leidden. Verder wordt aandacht besteed aan ontwikkelingen in de architectuur en in de aanleg van tuinen en parken in de loop der tijd. Een beschrijving van de huidige toestand, waarin gelukkig melding gemaakt kan worden van het herstel van verschillende buitenplaatsen, en een uitvoerige literatuurlijst voor lezers, die zich verder in het onderwerp willen verdiepen, completeren het boekje. Dat de lezer het boekje eens mee zouden moeten nemen op zijn ontdekkingsstocht langs de buitenplaatsen, is een advies, dat wij helaas niet kunnen delen. Aan het boekje ontbreken een routebeschrijving, een opgave waar de buitenplaatsen zich bevinden en een register om vlug op te zoeken, wat er over een bepaalde buitenplaats is geschreven. Het 144 pagina's tellende boekje kost f 25,-.

Gelukkig was bij de tentoonstelling Buitenplaatsen in en om Den Haag, die tot en met 13 september in het Haags Historisch Museum aan de Korte Vijverberg

wordt gehouden, ook een aardig boekje met fietstochten voor f 4,50 te koop. Daarin heeft de VVV een tocht langs de buitenplaatsen in Wassenaar uitgezet en een andere langs de buitenplaatsen in Voorburg.

Romeinen en Cananefaten in en om het Van Stolkpark

Zo heet het laatst verschenen deeltje in de bij kenners zeer gewaardeerde VOM-reeks natuurlijk niet. Ruim gezien gaat het daar wel over, onder de wat omvangrijke titel: "De archeologie van Den Haag - deel 2: De Romeinse tijd".

De meest opzienbarende Romeinse vindplaats op Haagse bodem ligt aan de Scheveningseweg. Vermoedelijk gaat het om een wachtpost, die hier aan het eind van de tweede eeuw is ingericht. Veel wijkbewoners zullen zich nog wel herinneren, hoe er sinds december 1984 maandenlang grote activiteit heerste in een steeds dieper wordende kuil. De Haagse archeologen waren aan die opgraving ter plaatse van Scheveningseweg 66 begonnen in het vermoeden daar aanvullende gegevens te vinden voor een opgraving enkele honderden meters verderop. Aan de Johan van Oldenbarne-

veltlaan hadden zij namelijk tot hun niet geringe verrassing in het voorjaar van 1984 een agrarische nederzetting uit de 6de-7de eeuw opgegraven. In dat vermoeden werden zij teleurgesteld. daartegenover stond het onverwacht genoeg er Romeinse vondsten aan te treffen.

Het aardige van dit boekje over de Romeinse tijd in Den Haag is, dat het deze vondsten plaatst tegen een veel ruimere achtergrond. In makkelijk toegankelijke taal en met veel goed gekozen illustraties, waarvan vele in kleur, roepen de schrijvers een helder beeld op van de gang van zaken in het Romeinse rijk en van hetgeen daarvan in onze streken is teruggevonden.

Het boekje is voor f 18 te koop bij de boekhandel, het Gemeentelijk Informatiecentrum en het Haags Historisch Museum.

De bewoners van de Sophiahof

Onder deze titel schreef D. Hillenius een boekje van 56 bladzijden met een aardig verhaal over het monumentale herenhuis in het Willemspark, waar de Vereniging van Nederlandse Gemeenten dit jaar haar onderzoeksbureau vestigde. Voor bewoners van het van Stolkpark is het boekje vooral daarom lezenswaard, omdat het een beeld geeft van de overeenkomsten en verschillen tussen beide villaparken, die kort na elkaar werden aangelegd.

In 1873 maakte de destijds befaamde tuinarchitect J.D. Zocher voor Thomas van Stolk een ontwerp voor het Scheveningse Park, het huidige Van Stolkpark. Achttien jaar eerder had hij een plan ontworpen om van het Willemspark een ruim opgezet villapark met veel groen te maken. Het gemeentebestuur streefde in die jaren naar een aantrekkelijk woonklimaat voor welgestelde burgers. Daartoe had de gemeenteraad op 24 april 1855 besloten het park voor f 45.000 te kopen uit de nalatenschap van Koning Willem II, die een groot aantal parken en landgoederen aan deze kant van de stad omvatte (zie ook het artikel van Anneke Landheer-Roelants over Klein Zorgvliet op de pagina's 33-35). Zochers plan voor het Willemspark bleek echter te ambitieus: hij kreeg het financieel niet rond. Bovendien vond het gemeentebestuur het te landelijk. Daarom nam het de exploitatie zelf ter hand en liet een plan van de bekwaame "onderarchitect" W.C. van der Waeyen Pieterszen uitvoeren. (Tien jaar later bleek het winnende ont-

werp voor het monument op het Plein 1813 ook in hoofdzaak van diens hand te zijn).

Anders dan in het Scheveningse Park verliep de verkoop van de bouwgronden in het Willemspark voorspoedig. Eind 1857 had de gemeente al bijna alle bouwgronden verkocht. Een van de eerste gegadigden was de oud-minister van Koloniën Guillaume Louis Baud. In Den Haag was het zeker geen toeval, dat Baud een man was, die met hard werken carrière en fortuin had gemaakt in Nederlands Indië. Hij regelde de koop van twee percelen, het ene voor zichzelf en het andere, aangrenzende perceel voor Petronella Riesz, een halfzusje van zijn vrouw, dat toen nog in Semarang verbleef. Beide percelen werden tegelijkertijd bebouwd. Baud woonde in het voor hem gebouwde huis tot 1879 en van 1882 tot aan zijn dood op 5 januari 1891 in het aangrenzende, wat kleinere huis, dat hij voor Petronella Riesz had laten bouwen. Louis Couperus was er een veel geziene gast. De families Baud en Couperus waren onderling met veel familiebanden aan elkaar verbonden en kwamen veel bij elkaar over de vloer.

Veel andere Hagenaars zullen zich de Sophiahof herinneren als het gebouw, waar het Haags Lyceum jarenlang gevestigd was.

Het boekje "De bewoners van de Sophiahof" is voor f 14,50 (exclusief verzendkosten) verkrijgbaar bij de VNG-uitgeverij, telefoon 373 88 88, fax 365 18 26. Hillenius schreef eerder over het Willemspark, de Koninklijke Manege, de Willemskerk en de Willemshof in "Het huis der gemeenten, dat in 1975 bij de VNG-uitgeverij is verschenen.

vervolg van pagina 35

van Ditzhuyzen. Oranje-Nassau, een biografisch woordenboek. Haarlem 1992, pp. 240-242.

6. KHA A40, VIII 50. Rekening 1842.

7. De naam de Beerski wordt ook wel geschreven De Beerski of Debeerski.

8. De Beerski wordt niet vermeld in het bevolkingsregister van 's-Gravenhage van 1840, dat echter al in 1839 werd afgesloten.

9. KHA A40, VIc-B13. Aangezien Koning Willem II op 28 november 1840 ingehuldigd werd, is de eerste brief voor en de tweede na die datum geschreven.

10. Op 1 juni 1843 leverde Van Ellinkhuizen voor f 0,60 een 'verhuurbordje'. Mogelijk was dit het moment dat Klein Zorgvliet na het verblijf van de De Beerski's weer voor verhuur beschikbaar kwam (KHA E.11b, afd. 34b, no. 37).

11. KHA A40-VId.3.

12. Bevolkingsregister 's-Gravenhage 1845 G2-210. Hier worden als haar geboorteplaats en -datum Hil-

legom 7 januari 1778 genoemd.

13. Catalogus van tentoonstelling '100 Jahr Letzeburger Dynastie'. Luxemburg 1990/91, nrs. 49 en 50.

14. Laurent François Edouard Maas, een zoon van Adrianus Laurens Maas en Maria Dorothea Jacobine Grand, en een broer van de bekende Scheveningse reder Adrien Eugène Maas, werd geboren te Rotterdam 13 jan. 1812, op 26 juli 1827 toegelaten als kadet élève voor de Marine op de artillerie- en genie-school, overgegaan naar de Kon. Militaire Academie 26 febr. 1829, 1830 2e luitenant à la suite 1e Regiment Lanciers, 2e luit. effectief 19 maart 1831, 5 okt. 1831 1e luitenant, 3 jan. 1839 ritmeester, 26 maart 1841 overgeplaatst naar het 2e Regiment Lanciers, 3 nov. 1842 naar 1e Regiment lichte dragonders en 1e afdeling kurassiers, 19 sept. 1846 overgeplaatst bij de escadrons Jagers te paard, 7 maart 1848 ritmeester 1e kl., bij een jachtongeval doodgeschoten Aalsmeer 13 sept. 1848. Hij nam deel aan de Tiendaagse Veldtocht en werd daarvoor onderscheiden met het Metalen Kruis. (ARA, Stamboeken Officiëren 1913-1924 136-4, 184-15, 292-76, 294-34, 349-10, 370-39 en

380-15). Van verwantschap met Caroline de Beerski-Maas is niet gebleken.

15. KHA A40-XV40, f. 641-644.

16. Bevolkingsregister 's-Gravenhage 1845 G 2.210.

17. KHA A40-XV-541.

18. Andries Machiel werd geboren te Leek (Groningen) op 17 november 1813. Kwam in dienst bij het Koninklijk huis op 1 april 1841 in de rang van palfrenier op een jaarsoldij van f 480 (KHA, Inv. Kon. Stallen, afd. II, 1, E 11b). Hij vraagt in november 1850 tevergeefs om vergoeding van de verliezen die hij geleden had tijdens zijn verblijf op het kasteel Berg in Luxemburg in 1847/1848 en het plotselinge vertrek daarvandaan gevraagd te hebben. Hij verhuist op 11 augustus 1854 weer naar Leek (KHA XV-384, 1356 en 1385, bevolkingsregister 's-Gravenhage 1850-1861, won. Korte Molenstraat 2777a.)

19. Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstitels 154/6.

20. Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstitels 152/48.

Wijkbeveiliging

Sedert 1989 functioneert in het Van Stolkpark een door particulieren opgezette en uitgevoerde wijkbeveiliging. Het initiatief daarvoor werd weliswaar door de Wijkvereniging "Van Stolkpark" genomen, maar voor een degelijke behartiging van deze nieuwe activiteit was het nodig een afzonderlijke rechtspersoon op te richten.

Gekozen werd voor een stichting, waarvan het bestuur gevormd werd deels uit bestuursleden van de wijkvereniging, deels uit vertegenwoordigers van instellingen en bedrijven die van de diensten van de wijkbeveiliging gebruik zouden gaan maken.

Het doel van de stichting is het bevorderen van de veiligheid in het Van Stolkpark, zulks als aanvulling op de taak van de politie, die met beperkte middelen dikwijls voorrang moet geven aan de bestrijding van zwaardere vormen van criminaliteit.

Het spreekt vanzelf, dat bij de opzet van de wijkbeveiliging intensief overleg met de politie is gevoerd en dat bij de uitvoering ervan aan een goede verstandhouding tussen de wijkbeveiliging en de politie voortdurend aandacht wordt besteed.

Met een jong Haags bedrijf, "Residentie Bewaking", werd een contract gesloten, dat jaarlijks wordt vernieuwd. De beveiliging wordt uitgevoerd door het van zonsopgang tot zonsopgang op ongeregelde tijden te voet en/of per auto houden van surveillancerondes, waarvan de duur en de frequentie door het bestuur worden bepaald.

De volledig bevoegde beveiligingsbeambten van "Residentie Bewaking" hebben geen opsporingsbevoegdheid. Bij geconstateerde ongeregeldeheden waarschuwen zij de politie, waarvoor zij met radio zijn uitgerust. Wel hebben zij - net als iedere Nederlander - het recht om een wetsovertreder op heterdaad staande te houden en aan de politie over te dragen.

Omtrent de resultaten van het functioneren van de wijkbeveiliging kunnen om begrijpelijke redenen weinig mededelingen worden gedaan.

Vastgesteld kan worden, dat het aantal inbraken in het Van Stolkpark door de patrouillegang is afgenomen en dat het aantal afgebroken inbraakpogingen groter is geworden. Hoewel dat moeilijk meetbaar is, blijkt het gevoel van veilig-

Op woensdag 13 januari, om 19.30 uur, in de Raadzaal, Dagelijkse Groenmarkt 7 zal een Openbare vergadering van de Commissie Ruitelijke Ordening en Stadsvernieuwing over het **bestemmingsplan Scheveningse Bosjes, bouwplan Madurodam en erfpachtovereenkomst Madurodam** worden gehouden.

heid bij de bewoners van het Van Stolkpark te zijn toegenomen. Men zou dat het belangrijkste positieve gevolg van de wijkbeveiliging kunnen noemen.

Uiteraard zijn aan de wijkbeveiliging kosten verbonden, die door degenen die zich voor deelname hebben aangemeld, worden gedragen. Een bewoner van een gewoon particulier huis betaalt voor deelname f 15,- per maand. Voor flats, voor bedrijven en kantoren bestaan afzonderlijke tarieven, evenals voor extra diensten zoals bijv. sluitronden e.d.

Het aantal deelnemers aan de wijkbeveiliging groeit langzaam, maar uitbreiding van dat aantal wordt zeer op prijs gesteld. Niet in de eerste plaats om met de daaruit te verkrijgen meerdere inkomsten de frequentie van de surveillances te kunnen verhogen, maar vooral omdat met een vrijwel algemene deelname aan het project wijkbeveiliging uitdrukking wordt gegeven aan gevoelens van solidariteit en van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor een veilige woonomgeving.

Bewoners van het Van Stolkpark die zich nog niet voor deelname aan de Wijkbeveiliging hebben aangemeld, worden hierbij opgewerkt daartoe te besluiten. Aanmelding kan geschieden bij mevrouw Landheer, die voor de registratie van deelnemers en de administratie van de wijkbeveiliging zorgdraagt.

Bestuursleden van de wijkbeveiliging zijn gaarne bereid om, wanneer bijv. flatbewoners aanmelding overwegen, maar aanvullende informatie behoeven, die eventueel ten huize van potentiële deelnemers te verstrekken.

R. de Jong,
voorzitter Stichting Buurtpreventie

Wisseling van de wacht

Kees Lookman

Mario de Zeeuw

In de Van Stolkparkkoerier nr. 41, van oktober 1988 introduceerde wijkagent Kees Lookman zichzelf als onze "nieuwe" wijkagent. Tijdens de ledenvergadering van 2 november namen wij afscheid van hem, en konden hem een welverdiende Van Stolkparkdas overhandigen. Kees Lookman blijft in de buurt: hij is nu wijkagent in het Renbaankwartier.

Tijdens diezelfde vergadering konden de bewoners van het Van Stolkpark kennis maken met zijn opvolger als wijkagent, Mario de Zeeuw. Mario de Zeeuw kent de wijk op zijn duimpje. Hij is een fervent paardrijder en heeft al zijn weg weten te vinden door de Scheveningse Bosjes. Bij de onlangs gehouden tweejaarlijkse schoonmaakactie heeft Mario zijn eerste ervaringen met wijkbewoners gehad. Net als de initiatiefnemers van de actie en alle medewerking die de Reiniging verleent was hij teleurgesteld over het aantal auto's dat nog geparkeerd stond aan de schoon te maken kanten van de weg. En die kanten konden dus nu (nog) niet goed schoongemaakt worden.

Wat staat er in deze Koerier?

Klein Zorgvliet	33
Bouwen, breken en behouden	35
Plan voor de Scheveningse Bosjes bijna rond	36
Ouderen in beweging	37
Startperikelen rond het ophalen van afval	38
Tentoonstellingen	40
Van de Belvédère afgezien	38
Verslag algemene ledenvergadering op 2 november	39
Van de boekenplank	41
Wisseling van de wacht	43
Wijkbeveiliging	43
Wijkvereniging "Van Stolkpark"	44
Babysitters	44

Aan dit nummer werkten mee:

Caroline de Jong-Boon, Roch de Jong, Andries Landheer, Ton Landheer, Anneke Landheer-Roelants, Else Ringnalda-Houtsmuller en Jan van Rijkevorsel

Babysitters

Minimum tarieven zijn:

f 4,- per uur van 19.00 - 24.00 uur f 5,- per uur vóór 19.00 uur (dus overdag) en ná 24.00 uur.

Als een babysitter blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.

Het is noodzakelijk gebleken beide partijen erop te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over de tijd van thuiskomst en over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger dit van te voren goed te regelen.

Andrea Balhuizen	telefoon 351 48 13
Anna Commandeur	telefoon 354 24 83
Natalie Engering	telefoon 350 20 70
Eduard Fasseur	telefoon 355 93 12
Charlotte Gerding	telefoon 355 22 96
Reinier Krijt	telefoon 355 42 28
Karim Luijendijk	telefoon 354 18 86
Kors-Jan Schuurmans	telefoon 355 15 44
Siep Wijsenbeek	telefoon 350 55 80

Een das met een kikker

Ze zijn er in blauw, groen en wijnrood: dassen, shawls, chokers en butterflies van het Van Stolkpark.

Afgehaald bij het contactadres kosten ze: dassen f 22,50 en shawls en chokers en butterflies f 25,- en pochettes f 12,50 per stuk.

Bent u al vriend of vriendin van het Van Stolkpark?

Het bestuur van de Wijkvereniging "Van Stolkpark" doet al hetgeen in haar vermogen ligt voor een goed woon- en leefklimaat, ook in uw belang. U kunt de wijkvereniging steunen door vriend te worden.

U kunt u aanmelden als vriend of vriendin door een bedrag van tenminste f 20,- per jaar over te schrijven naar postrekening 288 71 32 ten name van de Stichting Vrienden van het Van Stolkpark. Als u buiten het Van Stolkpark woont, op de hoogte wilt blijven van het wel en wee in het Van Stolkpark, kunt u als donateur de Van Stolkparkkoerier over de post toegezonden krijgen na overschrijving van f 20,- naar postrekening 288 71 32.

Binnenkort zullen de Vrienden van het Van Stolkpark een acceptgirokaart toegestuurd krijgen waarmee zij hun bijdrage over 1993 kunnen voldoen.

Wijkvereniging "Van Stolkpark"

Contact- en correspondentie-adres: Prof. P.S. Gerbrandyweg 3, tel. 354 12 96

Bestuur:

Voorzitter:

Mr. T. Landheer,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 354 12 96

Onder-voorzitter:

mevrouw Drs. H. Farkas-Teekens
Prof. P.S. Gerbrandyweg 123
tel. 354 36 46

Secretaris:

mevrouw Drs. J.C. de Jong-Boon,
Belvédèreweg 13,
telefoon 351 42 19

Penningmeester:

J.A. Kuisters,
Belvédèreweg 17,
telefoon 352 33 94

Leden:

Mevrouw D.G.F. Jöbsis-Stomp,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 121,
telefoon 3 52 40 65

R. de Jong,
Van Stolkweg 27f,
telefoon 352 31 17

R.P. Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 354 13 13

Jhr. Mr. J.J.M.M. van Rijkevorsel,
Duinweg 10,
telefoon 352 50 54

Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark:

Voorzitter: R. de Jong,
Van Stolkweg 27f,
telefoon 352 31 17

Secretaris/penningmeester:

Drs. L.P.M. Zijerveld,
Van Stolkweg 20a,
telefoon 355 47 88

Van Stolkparkkoerier:

Eindredacteur:
Anneke Landheer-Roelants

Verspreiding:

Rob Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 354 13 13

Burenhulp:

Wijkhoofd:
Mevrouw E.M. Braat-van Pelt,
telefoon 354 52 04

Plv. wijkhoofd:

Mevrouw D.G.F. Jöbsis-Stomp,
telefoon 3 52 40 65

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Duinstraat 9

stadsdeelcoördinator:

mevrouw L. van der Meer,
telefoon 353 56 00

stadsdeelchef Stadsbeheer:

mevrouw A. Coemaet-Kalmijn,
telefoon 353 56 52

Wijkcontactambtenaar:

Mevrouw R.H.K. Schliessler-Randhani,
telefoon 353 53 64

Wijkagent:

M.M. de Zeeuw,
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 310 30 56/310 30 52

Rayonagent:

F. de Ruiter,
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 310 30 38/310 30 52